

מערך שיעור

פרטים כלליים על מערך השיעור

תחום דעת:

תושב"ע ומשפט עברי – ממלכת/מחשבת ישראל בחינוך הממלכתי

נושא:

הקודח בספינה ותחזוקת ספינות משותפות

אבני הדרך : ערבות הדדית

שלב גילאי שמתאים לשיעור : חט"ע

שפה: עברית

לאילו קטגוריות מתאימה הפרקטיקה: הבניית ידע/חינוך לערכים/מיומנות בין אישית/תכנון ההוראה

הפרקטיקה תורמת למיומנות: חשיבה ביקורתית/חשיבה יצירתית/אוריינות דיגיטלית

הפרקטיקה מקדמת ערכים: מחויבות לערכים יהודיים ודמוקרטיים ברוח מגילת העצמאות

מתודה: הפקת יחידת הוראה

מערך השיעור

במערך שיעור זה מוטמעת פרקטיקה משולבת בינה מלאכותית להעמקה בפרקטיקה מצורף קישור

הכנה לקראת השיעור

תכנון מערך השיעור באמצעות מחולל שפה.

הקדמה

פעילות כיתתית בנושא ערבות הדדית וערכים משותפים, המבוססת על משל הקודח בספינה מתוך ויקרא רבה.

המערך נבנה בעזרת מחולל שפה <https://claude.ai>, ונועד להדגים את השימוש במחולל שפה לצורך בניית מערך למידה.

שילבי העבודה עם מחולל השפה נבחר, כגון: ChatGPT, Claud, Gemini

1. אני מורה ל[תחום הדעת] בכיתה [יא] בחינוך הממלכתי, ורוצה ללמד את משל הקודח בספינה מתוך ויקרא רבה בזיקה לחיזוק החברה הישראלית בעבר וכיום. אשמח לרעיונות.

2. לאחר בחירה של אחד הרעיונות, אבקש:

אנא הרחב ובנה פעילות לעבודה קבוצתית בכיתה בנושא [ערבות הדדית וערכים משותפים] על בסיס טקסט זה.

3. לאחר קריאת התוכן, אם נרצה תיקונים ושינויים, נוכל לכתוב בחלונת ההנחיות:

אני לא רוצה [לפרט מה], אני רוצה ש [לפרט מה ואיך], תקן בהתאם. או

אני מבקשת דוגמאות נוספות ל [...] או
אני מבקשת שתכתוב [הנחיות למשימה המסכמת ומחווון מתאים]
4. אם מרוצים ממערך השיעור, בכל שלב אפשר להעתיק אותו כמו שהוא למסמך ולבצע התאמות ידניות או עימוד.
הערה: את הטקסט בתוך [] עליכם להתאים לצרכים שלכם.

מטרות

- להעמיק את הבנת המושג "ערבות הדדית" בהקשר היהודי-ישראלי
- לזהות ערכים משותפים שהם בסיס לחברה הישראלית
- לחקור את הקשר בין ערבות הדדית לבין חוסן חברתי
- לפתח רעיונות מעשיים לחיזוק הערבות ההדדית בקהילה

פתיח

חלק א': פתיחה והיכרות עם המשל (20 דקות)

1. **הצגת המשל** - הקראת משל הקודח בספינה במליאה:
"מעשה באדם אחד שהיה בספינה והתחיל קודח תחתיו. אמרו לו חבריו: מה אתה יושב ועושה? אמר להם: מה אכפת לכם, לא תחתי אני קודח? אמרו לו: שהמים עולים ומציפים עלינו את הספינה."
משל זה לקוח מתוך ויקרא רבה (פרשה ד, סימן ו)
על אודות ויקרא רבה: זהו מדרש אגדה דרשני על ספר ויקרא, שנכתב בארץ ישראל בין המאה החמישית למאה השביעית.

2. דיון פתיחה - שאלות מנחות:

- מהו המסר המרכזי של המשל?
- מדוע האדם חשב שקדיחה תחת מקומו היא עניינו הפרטי?
- מה מסמלת הספינה בהקשר החברתי?

3. הגדרת מושגי יסוד - הסבר והבהרה:

- ערבות הדדית: אחריות משותפת של חברי הקהילה זה לזה
- ערכים משותפים: עקרונות מוסכמים המנחים התנהגות בחברה
- חוסן חברתי: יכולת החברה להתמודד עם משברים ואתגרים

גוף השיעור

חלק ב': "ספינות" בחברה הישראלית (45 דקות)

1. **חלוקה לקבוצות** של 4-5 תלמידים.
2. **משימה קבוצתית ראשונה** - מיפוי "ספינות" בחברה הישראלית: כל קבוצה תקבל אחד מהתחומים הבאים ותדון בו כ"ספינה משותפת":
 - חינוך
 - בריאות
 - ביטחון
 - תרבות וזהות
 - כלכלה וחברה
 - סביבה ומשאבים
3. **על כל קבוצה להכין בריסטול המציג:**
 - מדוע תחום זה הוא "ספינה משותפת" בחברה הישראלית?
 - 4-3 דוגמאות היסטוריות של ערבות הדדית בתחום זה בישראל
 - 3-2 "חורים בספינה" - אתגרים או בעיות בתחום זה כיום
 - 4-3 ערכים משותפים שיכולים לשמש בסיס לחיזוק הערבות ההדדית בתחום זה

בשלב יצירת התוצרים אפשר לאפשר לתלמידים להשתמש במנועי חיפוש או [במודלי שפה AI המותרים לשימוש תלמידים במשרד החינוך](#)

סיכום וסיים

חלק ג': הצגת התוצרים ודיון (25 דקות)

1. **הצגת התוצרים** - כל קבוצה מציגה את הבריסטול שלה במשך 3 דקות.
2. **דיון משותף:**
 - אילו ערכים משותפים חוזרים על עצמם בתחומים השונים?
 - מה הקשר בין הערכים המשותפים לבין חוסן חברתי?
 - כיצד ערבות הדדית באה לידי ביטוי בתקופות משבר לעומת שגרה?

קישורים נוספים

המערך המלא, כולל הנחיות ששימשו ליצירתו:

[הקודח בספינה ותחזוקת ספינות משותפות - ערבות הדדית](#)

דוגמה למערך נוסף שנכתב באמצעות פרקטיקה זו, על ערבות הדדית במקורות ישראל:

http://meyda.education.gov.il/files/mazkirut_pedagogit/toshba/resurrection_Mutualguaranteeinthe%20israelisocietylp.pdf